

**Česká školní inspekce
Pražský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIA-3259/22-A

Název	Základní škola Dolní Měcholupy, příspěvková organizace
Sídlo	Kutnohorská 36, 109 00 Praha 10 - Dolní Měcholupy
E-mail	info@kutnohorska.cz
IČO	70926280
Identifikátor	600041336
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Miroslav Ferkl
Zřizovatel	Městská část Praha - Dolní Měcholupy
Místo inspekční činnosti	Kutnohorská 36, 109 00 Praha 10 - Dolní Měcholupy
Inspekční činnost na místě	28. 11. 2022 – 30. 11. 2022

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Základní škola Dolní Měcholupy, příspěvková organizace (dále „škola“ či „instituce“) vykonává činnost základní školy (pouze s prvním stupněm), školní družiny a školní jídelny-výdejny. Vzdělávání se zaměřuje na všeobecný rozvoj osobnosti žáků s ohledem na jejich vzdělávací předpoklady i specifické potřeby, na vytváření pozitivního klimatu založeného

na vzájemné úctě, respektu a důvěře. Od prvního ročníku je realizována tandemová výuka anglického jazyka s rodilým mluvčím.

Škola sídlí v okrajové části Prahy, dynamicky se rozvíjí. Od posledního inspekčního hodnocení v roce 2015 se zvýšil celkový počet žáků (o 100 %) a v souvislosti s tím i počet pedagogických pracovníků. K termínu inspekční činnosti se v ní vzdělávalo 200 žáků v deseti třídách od prvního do pátého ročníku, nejvyšší povolený počet žáků ve škole (210) byl využit z 95 %.

Zájmové vzdělávání bylo k termínu inspekční činnosti poskytováno v sedmi odděleních školní družiny, kterou pravidelně navštěvuje 154 účastníků.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Od předchozího inspekčního hodnocení došlo k obměně na pozici ředitele školy (dále „ředitel“). Ředitel působí ve vedoucí funkci sedmým rokem. Reálně stanovené koncepční záměry vychází z aktuálních potřeb školy, zohledňují zájmy zřizovatele i všech aktérů vzdělávání a podporují komunitní charakter instituce. Vedení školy pravidelně vyhodnocuje realizaci dílčích cílů, škola prochází pravidelnou externí supervizí. Nastavené evaluační nástroje tak umožňují vedení školy částečně modifikovat vytýčené záměry a zavádět do výchovně vzdělávacího procesu nové trendy. Dokladem realizované koncepce je velký zájem rodičovské veřejnosti o vzdělávací nabídku školy.

Systém řízení instituce vychází z delegování kompetencí na další pedagogické pracovníky. Ředitel rozdělil kontrolní a řídicí pravomoci mezi sebe, svého zástupce, poradenské pracoviště (výchovná poradkyně, školní koordinátorka prevence) a vedoucí vychovatelku ve školní družině. Toto rozdělení se jeví jako částečně účinné. Činnost poradenského pracoviště limitují nejasně rozdělené kompetence, což neumožňuje úspěšné naplnění všech stanovených záměrů a úkolů. Na koncipování vzdělávacího procesu a vyhodnocování stanovených cílů participuje i metodický orgán školy. S pedagogickou radou projednává ředitel především zásadní pedagogické dokumenty, organizační záležitosti, v menší míře však opatření týkající se kvality výchovně vzdělávacího procesu. Kvalitu výchovně vzdělávacího procesu sleduje vedení školy prostřednictvím hospitační a kontrolní činnosti, ke zjištěným nedostatkům jsou následně přijímána opatření, která vedou ke částečnému zlepšení např. organizačního a metodického vedení výuky.

Personální podmínky umožňují realizaci vzdělávacích programů. Vzdělávání zajišťuje stabilní, převážně kvalifikovaný sbor pedagogických pracovníků (14 pedagogů, 5 asistentů pedagoga, 2 školní asistenti, 7 vychovatelek). Začínajícím pedagogům je cíleně věnována pozornost a metodická podpora především uvádějícími učiteli, v případě potřeby poskytuje pomoc i vedení školy a ostatní pedagogové. Další vzdělávání pedagogických pracovníků odráží potřeby školy a zaměřuje se na moderní trendy v metodách a formách práce ve vyučování (formativní hodnocení, Hejného metoda). Nově získané poznatky se učitelům částečně daří ve vzdělávání realizovat.

Realizaci koncepčních záměrů podporuje spolupráce se zákonnými zástupci. Pořádáním akcí neformálního charakteru (jarmarky, vánoční slavnost apod.) i tematických setkání rodičů, vytváří vhodné podmínky pro zapojení zákonných zástupců do chodu školy a podporuje její komunitní charakter. O průběhu a výsledcích vzdělávání jsou zákonní zástupci dostatečně informováni prostřednictvím informačního systému, v rámci tzv. triád (učitel-rodíč-žák) a formou individualizované zprávy ve formě slovního hodnocení.

Vedení školy se daří zajišťovat dobrý stav finančních i materiálních podmínek pro vzdělávání. Budova a venkovní prostory školy prochází postupnou rekonstrukcí. Vedení školy systematicky obnovuje a vybavuje materiálně technické zázemí školy didaktickými pomůckami a multimediální technikou. Výuka probíhá v podnětném a čistém prostředí. Škola disponuje dostatečným množstvím kmenových učeben.

Vzdělávání ve školní družině probíhá v kmenových učebnách využívaných pro výuku prvního stupně. Družina hojně využívá školní hřiště a bezprostřední okolí školy, které účastníkům poskytují možnost individualizované organizované činnosti a dostatek soukromí v rámci spontánních aktivit.

Škola zajišťuje stravování žáků ve vlastní školní jídelně-výdejně s výběrem ze tří druhů jídel. Poskytovaná strava je pestrá s využitím zdravých prospěšných potravin. Škola je zapojena do projektu „Ovoce do škol a Mléko do škol“, čímž podporuje zdravý životní styl.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Společným znakem vzdělávání je příznivá pracovní atmosféra, která pozitivně ovlivňuje výchovně vzdělávací proces. Žáci dodržují nastavená pravidla komunikace i chování.

Hospitované hodiny se vyznačovaly kvalitativními rozdíly, a to v jejich struktuře i efektivitě. Průběh vzdělávání se do značné míry odvíjel od erudice, přístupu učitelů k žákům i míry jejich pedagogických zkušeností a dovedností.

Část sledovaných vyučovacích hodin byla dobře organizačně a metodicky připravena a zvládnuta. Předkládané metody práce ve výuce podporovaly dosažení vzdělávacího cíle. Učitelé i žáci cíleně a systematicky pracovali s pravidelně vytvářeným plánem dne i cílem hodiny. Vyučující poskytovali žákům dostatek času pro řešení úloh, formulaci odpovědí i reflexi procesů, dávali jim zpětnou vazbu využitelnou pro další učení. Téměř všichni žáci byli po většinu hodiny zapojeni, učitelé projevovali zájem i o jejich vzdělání. V průběhu hodiny žáky motivovali, oceňovali jejich dílčí pokroky formou pochvaly a povzbuzení. Kladli otázky tak, aby podněcovali jejich zájem o učení. Vytvářeli podmínky ke vzájemné spolupráci a k dialogu mezi žáky, což vedlo k prohlubování jejich poznatků a k podpoře učení. V některých vyučovacích hodinách byly vhodně zařazeny psychohygienické přestávky a další pohybové aktivity. Efektivitu vzdělávání podporuje i tandemová výuka anglického jazyka napříč všemi ročníky, příznivě ovlivňuje učební klima ve třídě a účinně vede k naplňování potřeb každého žáka. Rodilý mluvčí systematicky rozvíjí receptivní i aktivní řečové dovednosti žáků, klade důraz na zvládnutí slovní zásoby a porozumění mluvenému projevu. V rámci probíraných témat jsou žáci srozumitelně seznamováni také s gramatickými zásadami a pravidly daného cizího jazyka. Ve výuce je patrná erudice a vzájemná spolupráce učitelů, která má významný vliv na pozornost žáků a jejich aktivní zapojování do připravených a realizovaných aktivit.

Efektivitu výuky v části hospitovaných hodin snižovaly některé dílčí organizační a metodické nedostatky (např. nevhodné časové a organizační rozvržení činností). Nepřiměřená délka některých činností a nedostatečné zohledňování psychohygienických zásad se projevily nižší dynamikou výuky a poklesem zájmu některých žáků o probírané učivo. Převládala frontální výuka doplněná řízeným rozhovorem a samostatnou prací žáků. Vyučující pouze částečně respektovali tempo práce žáků, poskytovali jim prostor pro dotazy a individuální pomoc, ale jen výjimečně reflektovali individuální předpoklady žáků s ohledem na jejich rozdílné vzdělávací předpoklady (absence zadání diferencovaných úkolů). Ve sledovaných hodinách vyučující většinou cíleně nepracovali s chybou, ani nerozvíjeli hlubší porozumění problematice pomocí vhodně volených otázek a na vhodných

problémových úlohách. Společným nedostatkem těchto hodin byla absence didaktického závěru, kdy scházelo shrnutí a zpětná vazba o splnění stanoveného vzdělávacího cíle. Učitelé tak v dostatečné míře nevedli žáky k objektivnímu posouzení kvality vlastního výkonu ani k hodnocení svých vrstevníků podle předem daných kritérií, které by podpořilo jejich schopnost sebereflexe. K lepšímu pochopení probíraného učiva někdy scházelo i propojení probíraných témat s reálným životem, interpretace informací z různých zdrojů a větší zařazení mezipředmětových vztahů. V hospitovaných hodinách nebyla průběžně sledovaná grafomotorická prevence. Žáci nejsou systematicky vedeni ke zdravému sezení ani ke správnému držení tužky, přičemž u některých byly zaznamenány fixované problematické návyky.

Efektivní spolupráce asistentů pedagoga s vyučujícími byla zaregistrována ojediněle. Ve většině navštívených hodin poskytovali asistenti pedagoga pomoc pouze žákům s potřebou podpůrných opatření, do činnosti s ostatními žáky ve třídě se zapojovali ojediněle. V hodinách nebyla zřetelná předchozí společná příprava asistenta pedagoga s učitelem na výuku.

Sledovaný průběh vzdělávání ve školní družině byl založen na pestré a hravé činnosti umožňující smysluplné využití volného času. Jednotlivé aktivity (odpočinkové, relaxační aj.) jsou časově vyvážené, vycházejí z individuálních potřeb a zájmu účastníků a efektivně rozvíjejí především jejich sociální a pracovní kompetence i představitost. Účastníci byli v průběhu vzdělávání účelně motivováni k jednotlivým činnostem a průběžně pozitivně slovně hodnoceni.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Ke zjišťování dosažené úrovně znalostí, vědomostí a dovedností škola vytvořila částečně účinný systém pro sdílení informací o celkových i individuálních výsledcích vzdělávání žáků. Vychází z rozdělení kompetencí v rámci školy a je neúplně provázán s činností školního poradenského pracoviště a systémem řízení. Celkové výsledky vzdělávání žáků projednává pravidelně vedení školy a čtvrtletně pedagogická rada. V případě zjištění ohrožení žáka školní neúspěšností organizace vytvořila systém opatření (konzultace, doučování).

Z výsledků vzdělávání žáků v posledním uzavřeném školním roce vyplývá, že pedagogové při hodnocení výsledků vzdělávání žáků využívají převážně pozitivní hodnocení cíleně zaměřené na podporu motivace k učení. Nedílnou součástí výuky se postupně stává i průběžné sebehodnocení žáků (práce s výběrovým portfoliem, sebehodnotící sešit tzv. Průvodce), což vede k příznivé atmosféře ve třídě. V externím testování se škola řadí mezi výborně hodnocené v předmětu matematika a v dovednostech usnadňující učení. V českém jazyce jsou výsledky v pásmu průměru.

Škola průběžně identifikuje individuální potřeby žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, odlišným mateřským jazykem i žáky ohrožené školním neúspěchem. Poskytuje žákům podporu formou prvotní pedagogické diagnostiky. Na základě doporučení školských poradenských zařízení realizuje i některá další podpůrná opatření. Vyhodnocování účinnosti poskytovaných podpůrných opatření je však v některých případech nastaveno pouze formálně, chybí konkrétní postupy a doporučení pro úpravu vzdělávání včetně použití metod a forem práce v jednotlivých předmětech. Pro reedukaci individuálních obtíží žáků škola zajišťuje individuální doučování a konzultace.

Školní preventivní strategie se převážně zaměřují na vytváření příznivého sociálního klimatu. Školní koordinátorka prevence aktivně zajišťuje standardní akce v rámci programu

prevence, účelně zajišťuje práci s třídními kolektivy. Nastavené preventivní mechanismy, slouží k zachycení případných signálů různých forem rizikového chování. O jejich funkčnosti svědčí i nižší míra výchovných opatření. Patříčnou péči o sociální a osobnostní rozvoj žáků dokládá jejich bezproblémové chování. Nastavené preventivní mechanismy vytvářejí předpoklady k včasnému odhalování a zachycování různých forem rizikového chování. Důležitou roli v předcházení negativním jevům představuje i pestrá nabídka mimoškolních aktivit. Partnerský přístup k žákům a možnost ovlivňovat některé aspekty vzdělávání prostřednictvím práce žakovského parlamentu se pozitivně odráží v celkovém klimatu školy.

Závěry

Vývoj školy

Od předchozího inspekčního hodnocení se zvýšil počet žáků, a tím i počet tříd a pedagogických pracovníků, došlo k obměně na pozici ředitele školy. Průběžně je obnovováno materiálně technické zázemí budovy.

Silné stránky

- účelně nastavená tandemová výuka anglického jazyka zvyšuje efektivitu vzdělávání a umožňuje učitelům reagovat na specifické a individuální potřeby žáků,
- vstřícná a přátelská atmosféra v průběhu vzdělávání s respektujícím přístupem při komunikaci s žáky,
- úzká spolupráce s partnery umožňující jejich aktivní zapojení do života školy vedoucí k respektu a úctě žáků k místní komunitě.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- nižší míra metodické a didaktické propracovanosti části vyučovacích hodin, nedostatečné využití závěrů vyučovacích hodin ke zhodnocení naplnění vzdělávacích cílů včetně zapojení žáků do vzájemného hodnocení a sebereflexe,
- ve vyučovacích hodinách nebyla systematicky sledována grafomotorická prevence a hygiena sezení,
- nevyužití žakovské chyby jako účinného prostředku k hledání a pochopení problému.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- zefektivnit kontrolní a hospitační činnost, důsledně kontrolovat plnění stanovených opatření a vyhodnocovat jejich účinnost a dopady do kvality vzdělávání,
- ve vyšší míře uplatňovat diferenciaci a individualizaci ve výuce vzhledem k rozdílným schopnostem a pracovnímu tempu žáků,
- pracovat efektivně se závěry vyučovacích hodin, poskytovat prostor pro závěrečné shrnutí a vyhodnocení vzdělávacího cíle,
- účinně a systematicky sledovat grafomotorickou prevenci a hygienu sezení,
- účelně pracovat s žakovskou chybou, využívat ji jako účinný prostředek k hledání a pochopení problému.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Jmenování do funkce ředitele
2. Školní vzdělávací program včetně aktualizací platný k termínu inspekční činnosti
3. Školní vzdělávací program pro školní družinu platný k termínu inspekční činnosti
4. Školní řád platný k termínu inspekční činnosti
5. Vnitřní řád školní družiny platný k termínu inspekční činnosti
6. Rozvrh vyučovacích hodin platný k termínu inspekční činnosti
7. Výběr z evidence žáků (školní matrika) vedené k termínu inspekční činnosti
8. Výroční zpráva o činnosti školy 2021/2022
9. Výběr třídních knih vedených ve školních letech 2021/2022 a 2022/2023 k termínu inspekční činnosti
10. Záznamy z pedagogických rad, hospitací a z jednání předmětových sekcí vedené ve školních letech 2021/2022 a 2022/2023 k termínu inspekční činnosti
11. Výběr z personální dokumentace pedagogických pracovníků vedené k termínu inspekční činnosti
12. Kniha úrazů žáků vedená k termínu inspekční činnosti
13. Dokumentace výchovného poradce a koordinátora prevence vedené k termínu inspekční činnosti
14. Minimální preventivní program platný ve školním roce 2022/2023
15. Výběr ze školní matriky vedený k termínu inspekční činnosti

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.a@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Petra Prokopová Machalová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Kateřina Poláková, školní inspektorka

Bc. Šárka Snížková, kontrolní pracovnice

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.